

ESPECIAL CONSTITUCIÓ

Constitució d'Andorra

29è aniversari
1993 · 2022

Diumenge 13 de març

- **Jornada de portes obertes virtual de 360°.**
Des de la pàgina web del Consell General es pot entrar a una visita virtual i a una experiència immersiva i didàctica.
www.consellgeneral.ad
- **Il·luminació de la façana de la Casa de la Vall amb els colors de la bandera d'Andorra.**
Des de les 19 h fins a les 22 h

Dilluns 14 de març

- 10 h Inici de la jornada de portes obertes a la nova seu del Consell General i visites guiades a la Casa de la Vall.**
El nou edifici és d'entrada lliure, la Casa de la Vall compta amb visites guiades gratuïtes.
- 11.30 h Sardanes a la plaça del Consell General amb la Cobla d'Osona.**
Des de les 11.30 h fins a les 13.30 h
- 12 h Actuació de l'ONCA, al Centre de Congressos d'Andorra la Vella.**
L'activitat està organitzada pel Govern d'Andorra i la Fundació Crèdit Andorrà.
- 14 h Fi dels actes i de la jornada de portes obertes.**
- 19 h Il·luminació de la façana de la Casa de la Vall amb els colors de la bandera d'Andorra.**
Des de les 19 h fins a les 22 h

14 DE MARÇ

CONSTITUCIÓ D'ANDORRA

29è Aniversari
1993 > 2022

**Els comuns de les set parròquies
us desitgem un bon dia de la Constitució.**

COMÚ DE CANILLO

COMÚ D'ENCAMP

COMÚ D'ORDINO

COMÚ DE LA MASSANA

COMÚ
D'ANDORRA LA VELLA

COMÚ DE
SANT JULIÀ DE LÒRIA

COMÚ
D'ESCALDES-ENGORDANY

FREEPIK

Andorra amb veu pròpia

3

Amb la Carta Magna, els andorrans va ser amos del seu destí i el país es va incorporar com a membre de ple dret a institucions europees i internacionals.

Estem a les portes de commemorar el 29è aniversari de l'aprovació per unanimitat de la Constitució andorrana per part del Consell General i de la seva posterior ratificació per

part dels llavors coprínceps, François Mitterrand i Joan Martí Alanís.

Una Constitució que va suposar una revolució per al país que per fi es posava al dia del països del seu voltant en qüestions tant importants com drets i llibertats. La Constitució va dotar els andorrans de la sobirania popular per decidir el seu destí de manera democràtica tot

i mantenir la figura dels coprínceps episcopal i francès com a caps d'Estat. Entre d'altres novetats parlariem de l'acceptació del matrimoni civil, la nacionalització per anys de residència (i no només per naixement), el dret de vaga, la legalització dels partits polítics o la separació de poders.

Andorra va saber adaptar-se a tots aquests canvis

amb rapidesa, àvida de modernitat i de formar part per fi de les institucions internacionals més importants: la Organització de les Nacions Unides, el Consell d'Europa, l'Organització per a la Seguretat i la Cooperació a Europa o el Comitè Internacional de la Creu Roja, entre moltes altres.

Amb els anys, i com és natural, han sorgit veus que de-

manen modificacions de la Carta Magna per adaptar-la a la realitat social actual, tot i que alguns juristes consideren que el que s'ha de modificar és la interpretació de les lleis i no tant la Constitució. En qualsevol cas, el 14 de març celebrarem la signatura del document que va servir de base jurídica perquè Andorra es convertís en el gran país que és en l'actualitat. ◀

ANDORRANA
DE PUBLICACIONES

President
Enric Dolsa Font

Direcció general

Natalia Mena

Coordinació general

Nona Muñoz

Direcció d'art

Sara Tapia Luna

Redacció

Carmen Salas

Maquetació i disseny

César Arquíñigo

Direcció de publicitat

Lucila Oliveira

Publicitat

Irene Izquierdo

Subscripcions

subscripcions@elperiodic.ad

Tel +376 736 200

L'ESPECIAL CONSTITUCIÓ

s'entrega inseparablement amb

EL PERIÒDIC D'ANDORRA.

S.E. Joan-Enric Vives

Copríncep episcopal

MARICEL BLANCH

Benvolguts andorrans i andorranes,

S'escauen els 29 anys de la nostra Constitució. Motiu per a una celebració ben joiosa i festiva, tot recordant els versos del nostre Himne Nacional, en el centenari de la seva estrena, que tenen lletra del Bisbe i Príncep de les Valls d'Andorra el Cardenal Joan Benlloch:

«Princesa nasquí i pubilla,
entre dos nacions, neutral (...)
Creient i lliure onze se-
gles, creient i lliure vull
ser;
siguin els furs mos tutors,
i mos Prínceps defen-

sors, i mos Prínceps defensors!»

Aquells furs mantinguts i conreats en el Consell General i aquella defensa històrica duta a terme pels dos Coprínceps han evolucionat i han donat com a resultat la nostra Constitució del març de 1993. El gran pacte que es plasmà en el text constitucional ens uneix a tots, certament, com també la neutralitat tradicional d'Andorra, mantinguda amb pau i amb voluntat de cooperació internacional al bé de la humanitat. I els nous reptes de la història reclamen noves respostes.

Enguany fem festa, malgrat que estiguem molt adorats i pendents d'un poble amic, Ucraïna, amb qui mantenim relacions de fraternitat, amistat i cooperació, en moltes institucions internacionals del món lliure i a nivell més concret, amb moltes relacions d'intercanvi, veïnatge i destí comú. Siguem acollidors i sensibles envers la comunitat petita però molt ferma d'ucraïnesos que viuen entre nosaltres i que volen poder acollir els seus familiars i amics, si han de marxar del seu país.

Amb el nostre Govern, apel·lem al respecte dels principis del Dret interna-

cional, de la Carta de les Nacions Unides i de l'Acta final dels Acords d'Hèlsinki, i exigim que Ucraïna pugui ser independent, sobirana i amb integritat territorial a l'interior de les seves fronteres internacionalment reconegudes. Amb això som fidels al camí marcat en el Preàmbul de la nostra Constitució, quan remarca que el Poble Andorrà està «decidit a perseverar en la promoció de valors com la llibertat, la justícia, la democràcia i el progrés social, i a mantenir i enfortir unes relacions harmòniques d'Andorra amb la resta del món, i especialment amb els països veïns, sobre la base

del respecte mutu, de la convivència i de la pau (...) Amb la voluntat d'aportar a totes les causes comunes de la humanitat la seva col·laboració i el seu esforç».

«Creient i lliure onze se-
gles, creient i lliure vull ser». Estimem la nostra pàtria andorrana, valorem el text constitucional que la defineix i la mostra al món, estrenem més encara els lligams de solidaritat, de fraternitat i de pau amb tots els pobles del món. La nostra Carta Magna és el signe d'una pervivència exitosa com a país i d'una vocació democràtica i pacífica del Poble Andorrà. En podem estar ben orgullosos! <

**Capacitat d'obrar o produir un efecte.
Vetllem pel Medi Ambient, estimem-nos Andorra.**

Feliç dia de La Constitució

ELYSEE.FR

S.E. Emmanuel Macron

Copríncep francès

És amb un immens plaer que m'adreço a vosaltres, andorranes i andorrans, residents del Principat d'Andorra en aquest 14 de març, a fi de celebrar el 29è aniversari de l'adopció de la Constitució.

Durant més de dos anys la pandèmia de la COVID-19 ha canviat el nostre món. Sé que la població d'Andorra ha pagat un preu elevat i que moltes famílies han plorat la pèrdua d'un ésser estimat, molt sovint sense poder-los donar un últim adéu, i és primerament cap a elles que van els meus pensaments.

El vostre govern, amb la col·laboració de França i Espanya, ha implementat mesures efectives per afrontar aquest virus i el felicito en particular. Avui, segons les previsions de l'Organització Mundial de la Salut, comencem a entreveure, en nombrosos països dels quals Andorra forma part, la fi d'aquesta pandèmia.

Com els països veïns, Andorra ha sabut fer front a aquesta inèdita crisi sanitària, i com ells comença a superar una crisi econòmica sense precedents. D'aquestes dificultats econòmiques el Principat ha de treure la força per reinventar-se, per diversificar la seva economia. Andorra ha demostrat en la seva història la seva fabulosa capacitat d'adaptació, innovació, imaginació per existir entre dues nacions poderoses. La Constitució que celebrem avui n'és el mateix exemple. Ha permès a les andorranes i andorrans ser amos del seu destí tot conservant aquest règim institucional de copríncipat tan particular.

Avui, el Consell General i el Govern tenen tota la llibertat per conduir els destins del Principat i han escollit de comprometre's en una associació amb la Unió Europea.

Des de fa prop de set anys, Andorra i la Comissió Europea condueixen unes negociacions complexes

que porten el govern andorrà a dur a terme reformes i a procedir a adaptacions profundes. Aquestes són necessàries per permetre al Principat d'Andorra anticipar-se als canvis contemporanis en lloc d'assumir-los.

Evidentment, caldrà que la Comissió europea tingui en compte les especificitats andorranes, gestioni períodes de transició a fi que Andorra pugui adaptar-se progressivament.

Tingueu la seguretat que hi estaré personalment atent durant la Presidència francesa del Consell de la Unió Europea.

En la meua qualitat de copríncep, garant de la permanència i de la continuïtat d'Andorra, tinc confiança en la capacitat dels governants andorranos per modernitzar i diversificar l'economia.

Només puc animar-los a posar la mateixa energia en el desenvolupament del Títol II de la Constitució de 1993, ja que una economia moderna com l'andorrana ha d'anar de la mà d'una societat on els drets socials fonamentals com el dret laboral i el dret sindical estiguin en harmonia amb la legislació dels països veïns i amb la Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea.

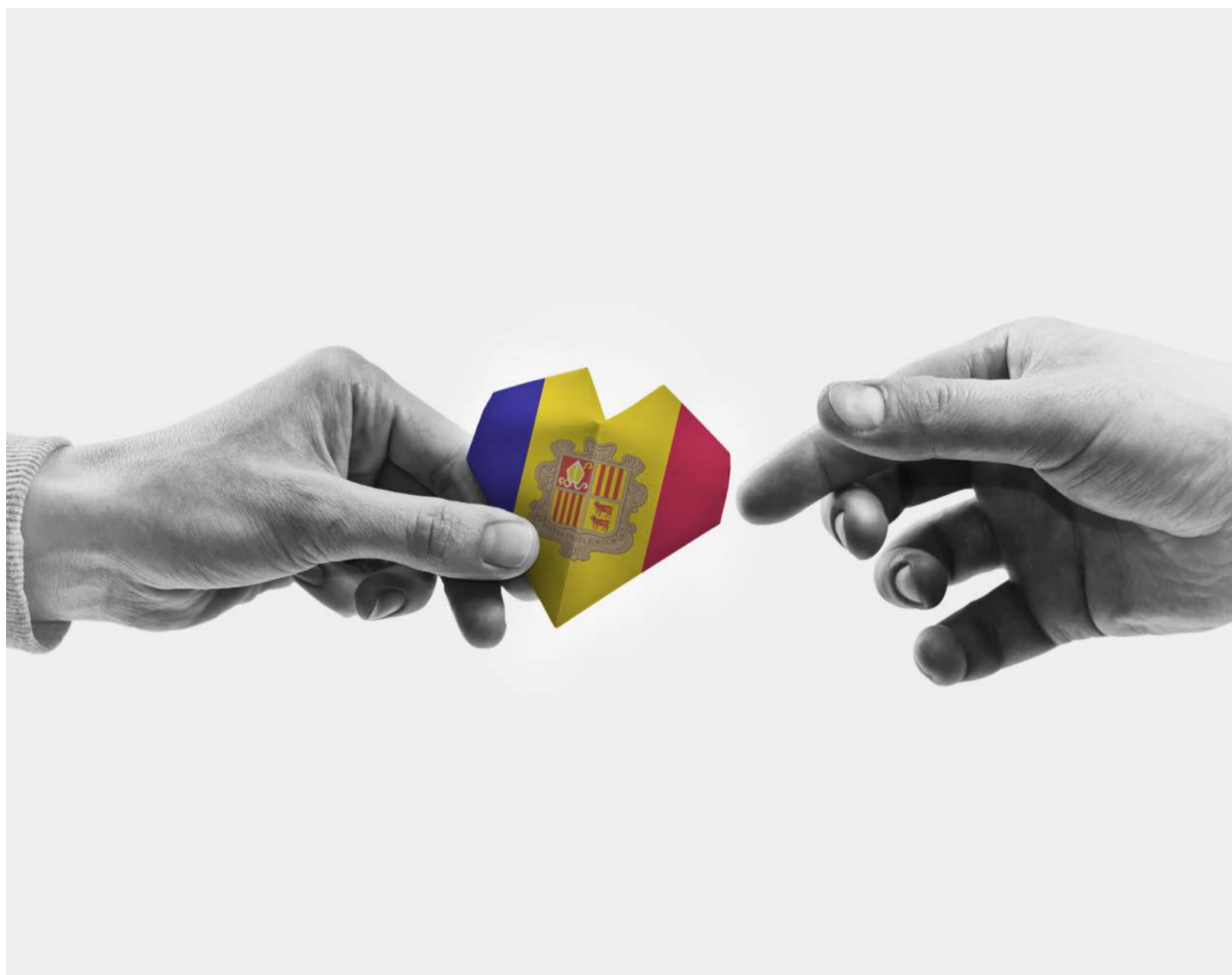
També vull ressaltar la creació, per iniciativa del govern, de la comissió que reuneix la majoria de les forces polítiques representades en el parlament andorrà, encarregada d'analitzar l'adequació de les disposicions constitucionals a les demandes de la societat andorrana pel que fa a la despenalització de la interrupció voluntària de l'embaràs. Al meu entendre, aquest plantejament forma part de la construcció d'una Andorra moderna que serà capaç, com ho ha demostrat al llarg dels segles passats, d'afrontar els reptes del futur. <

ANDBANK /
Private Bankers

Feliç dia de la Constitució

De generació en generació es traspassen els valors que han edificat una societat democràtica i del benestar social.
Compromesos amb el futur Andorra.

andbank.com

M.I. Sr. Xavier Espot

Cap de Govern

Després de més de dos anys de pandèmia, la simptomatologia lleu de la variant òmicron, juntament amb un alt grau d'immunització de la població, ens ha permès deixar –gradualment– sense efectes la major part de mesures contra la COVID-19 i albirar el principi de la fi de la pandèmia. Tanmateix, no podem ignorar la versatilitat d'aquest virus, i això implica no abaixar la guàrdia i continuar reforçant aspectes clau com l'atenció a les persones més vulnerables.

Aquest 14 de març commemorarem l'aprovació per referèndum de la Constitució. Vint-i-nou anys després de la consolidació d'un llarg camí de reformes i modernització de les institucions amb l'assentament de la sobirania popular i de la separació de poders, o el reconeixement de la personalitat jurídica internacional; en definitiva, l'assentament de les bases de l'Andorra contemporània.

Gairebé trenta anys després, ens trobem en un altre moment decisiu per al futur del nostre país. La pandèmia de la COVID-19 ha estat certament una mena de mirall de les nostres debilitats, dels processos que cal accelerar davant d'aquesta crisi multidimensional. Tanmateix, les crisis també s'han de concebre com a generadors de noves oportunitats, més enllà dels sectors tradicionals que han guiat i han fet prosperar la nostra economia. En tot cas, però, gran part dels indicadors econòmics van recuperant els nivells pre-pandèmia, fet que ens permet encarar els principals reptes de futur amb una certa dosi d'optimisme i recuperar la confiança.

La lluita contra el canvi climàtic, la diversificació econòmica en clau d'innovació i sostenibilitat, la revolu-

ció, transformació i acceleració digital i tecnològica de la nostra societat, la capacitat de crear llocs de treball en sectors emergents o les negociacions per l'Acord d'associació amb la Unió Europea, són els principals reptes als quals hem de fer front per continuar avançant i consolidar el nostre país com un país d'oportunitats, de creixement econòmic i de cohesió social. Per fer-ho, hem de ser capaços, entre totes les institucions i els sectors econòmics, de generar il·lusió i fer prevaldre el caràcter resilient, que encaixa plenament amb l'evolució històrica i social d'Andorra, i també deixar de banda l'interès més immediat o sectorial en benefici d'una visió més general, plural i de futur.

En els moments més complexos de la crisi, el Govern va desplegar un paquet de mesures de suport al teixit productiu sense precedents. El que va significar un baló d'oxigen i un coixí per permetre la reactivació econòmica, per a bona part de les empreses i els autònoms del país, això ha estat possible gràcies al rigor pressupostari i a la consolidació del model fiscal implementat durant els anys anteriors.

Fa poques setmanes seiem al voltant d'una mateixa taula el Govern, els grups parlamentaris que formen el Consell General i els comuns, per iniciar una reflexió pausada sobre la reforma del marc tributari. Una reforma que requereix un ampli consens, sense apriorismes però amb una àmplia visió transversal que ens permeti entre totes les institucions, més enllà de les estrictes competències, conservar l'homologació internacional i fer que el país continuï sent

GOVERN D'ANDORRA

preeminentment competitiu, alhora que es manté la capacitat inversora i de suport al teixit productiu i als col·lectius més vulnerables. I aquestes premisses no només les hem d'aplicar en l'àmbit estrictament fiscal, sinó que les sinèrgies entre administracions també són més necessàries que mai en tots els àmbits que ens concerneixen i que tenen un caràcter decisiu en el dia a dia de les ciutadanes i els ciutadans. És el cas, per exemple, de l'habitatge. És evident que encara persisteixen forts desequilibris que justifiquen la necessitat d'accionar mesures per part de tot el sector públic, per plantejar solucions i garantir el dret a un habitatge digne per a tothom.

El desplegament de la Constitució al llarg d'aquests darrers vint-i-nou anys ha contribuït clarament a modernitzar la societat andorrana, però cal seguir adaptant els seus preceptes a una realitat que canvia constantment. La Carta Magna fixa les bases de la modernització del nostre país, però la tasca dels responsables polítics és de desenvolupar-la. En aquest sentit, des del Govern, tot i l'alt grau de dedicació per combatre els estralls de la pandèmia,

hem continuat treballant en el nostre full de ruta per seguir sent un país preparat i atractiu l'endemà de la crisi sanitària. Quan el conjunt dels països reprenien una tímida activitat econòmica la posobra del confinament, nosaltres fèiem públic el nostre projecte de govern per al que quedava de legislatura. Un full de ruta detallat que vam anomenar Horitzó 23, en què s'exposaven les accions que havíem de dur a terme més enllà de la gestió sanitària. Així doncs, al llarg d'aquests dos anys marcats per la COVID-19, l'Executiu ha continuat treballant incansablement; la pandèmia no ha aturat l'execució del nostre projecte executiu. Avui, dos anys més tard de l'aparició del coronavirus a Andorra, podem dir que la gran majoria de projectes i accions inclosos en l'Horitzó 23 han estat engegats, i en molts casos completats. A tall d'exemple, el Govern que tinc l'honor d'encapçalar ha aconseguit fites tan cabdals com constituir un fons publicoprivat per tenir una capacitat inversora de prop de 15 milions d'euros perseguir donant resposta a la problemàtica de l'habitatge, més enllà de les mesures quirúrgiques que volen frenar l'augment de preus dels lloguers; fomentar el transport públic amb l'abaratiment del tiquet mensual, tot analitzant alternatives al transport convencional per revertir la preocupació envers la mobilitat; aconseguir vols regulars a l'aeroport d'Andorra-la Seu, i iniciar els tràmits per fer realitat l'heliport nacional. Per diversificar la nostra economia, hem avançat molt en el desenvolupament d'una zona franca i hem seguit fent esforços per diversificar la nostra oferta turística. Volem fomentar el relleu generacional i acompanyar encara més el sector agrícola amb l'aprovació d'un projecte de llei omnibus i la llei d'economia circular. Hem prosseguit amb bons resultats la negociació de l'Acord d'associació amb la Unió Europea, que ha de suposar la culminació de la nostra homologació i l'obertura de nous sectors econòmics a Andorra, la internacionalització de les nostres empreses i més oportunitats per als nostres estu-

dants i treballadors en l'àmbit europeu.

La diversificació dels nostres pilars econòmics ha d'anar acompanyada del camí emprès des de fa anys per a l'homologació i la resiliència del nostre deute públic. Per aquest motiu hem dut a terme les primeres emissions internacionals de deute públic amb excel·lents resultats gràcies a l'adhesió al Fons Monetari Internacional. A més, des del nostre punt de vista una Andorra moderna ha de ser un país actiu i respectat en els fóruns multilaterals; un bon exemple és l'èxit de la Cimebra iberoamericana que vam acollir ara fa un any. No obstant això, hem continuat reforçant les nostres relacions bilaterals, particularment amb els nostres dos països i territoris veïns. La modernització del Principat també implica fomentar la digitalització del país amb una dotació de més de 20 milions d'euros. Tot això en un entorn natural excepcional i que seguim protegint, amb tres sistemes educatius públics d'excel·lència i amb un sistema de salut pública que ha demostrat estar a l'altura en moments de màxima tensió, una sanitat pública que seguim millorant i de la qual seguim ampliant el radi d'acció amb projectes com el Pla integral de salut mental i addiccions.

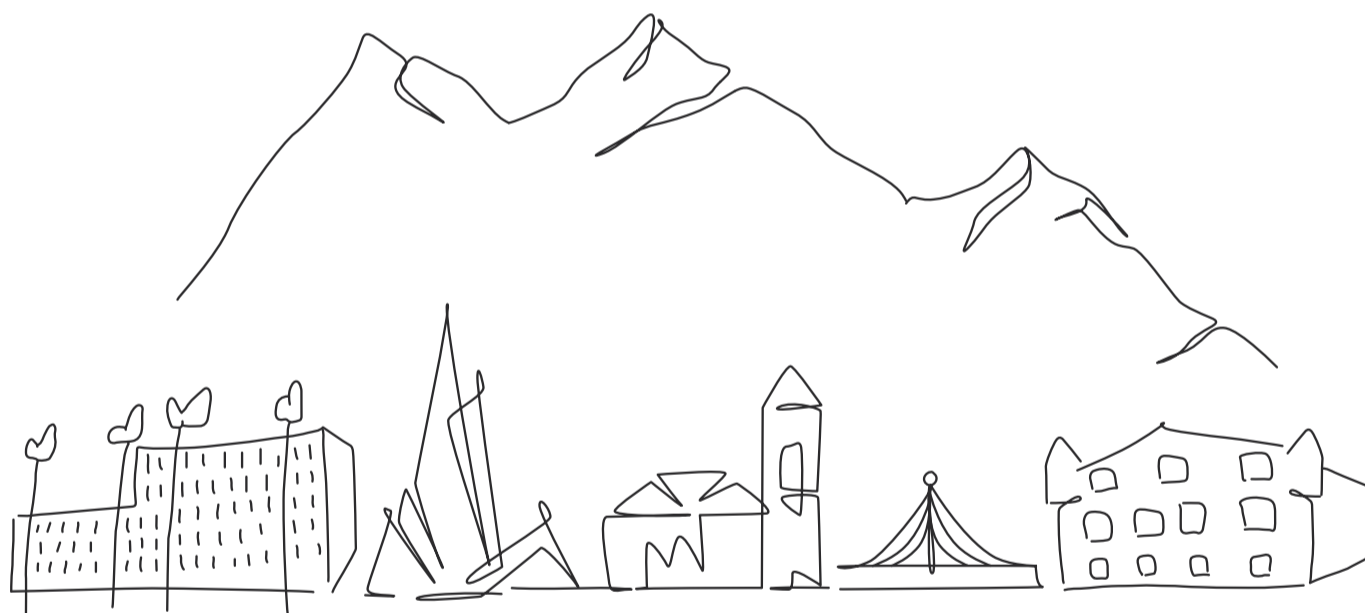
Aquestes i altres accions han estat les que hem endegat durant aquests darrers dos anys. No hauria servit de res focalitzar-nos en la gestió diària de la crisi sanitària sense tenir una visió a llarg termini que resolgués les problemàtiques dels nostres conciutadans, perquè més enllà de la gestió de la pandèmia entenem que, més que mai, Andorra ha d'estar preparada per encarar els grans reptes de futur i ser un país capdavanter en els temps certament convulsos que ens toca viure. En efecte, no puc finalitzar aquesta salutació sense tenir un sentit pensament per a totes les persones que aquests dies estan patint els estralls d'una guerra injustificada a Ucraïna. <

En nom de tot el Govern i en nom propi us desitjo un bon dia de la Constitució.

www.creditandorra.ad

Feliç dia de la Constitució

#CompromesosAmbElFutur

R.S.

M.I. Sra. Roser Suñé

Síndica general

Benvolguts conciutadans i conciutadanes,

El 14 de març és des de fa vint-i-nou anys una data emblemàtica en el nostre calendari anyal perquè en aquesta data celebrem el dia de la Constitució. Des de fa quasi tres dècades, aquest text ens acompanya en el decurs de la nostra vida política i ha estat determinant per dibuixar aquesta Andorra que camina en el complex segle XXI.

Enguany podem commemorar aquest dia amb una visió més optimista de la nostra realitat, íntimament lligada des de fa dos anys, al desenvolupament d'una pandèmia que ha transformat la nostra vida quotidiana i, per tant, les certeses que ens envoltaven.

Avui, amb la pandèmia

sota un control més efectiu, amb una recuperació econòmica que avança a bon pas és el bon moment per reflexionar i llegir amb nous ulls la nostra carta magna, perquè en les seves paraules s'hi troben les respostes a alguns dels neguits que ens acompanyen.

Nogensmenys, els terribles fets que aquests dies estan succeint a Europa, amb la invasió d'Ucraïna per part de la Federació Russa ens demostren la fragilitat de la nostra existència i ens empenyen a ser fermes en la consideració que les relacions entre països han de ser sobre la base del respecte mutu, de la convivència i de la pau.

La Constitució continua sent una guia per a tots no-

saltres, perquè necessitem fonaments sòlids per bastir la nostra societat. La defensa ferma que hi trobem dels Drets Humans representa aquell camí que l'Andorra d'avui ha de seguir, malgrat els sorolls que sovint es fan perdre l'equilibri necessari per no caure en el parany del populisme i la superficialitat.

La societat que sorgeix d'aquest període és diferent i ens correspon, a tots plegats, entendre els canvis que s'han produït a fi de treballar per aconseguir un cohesió social més profunda i on tothom se senti partícip de la seva evolució. Tots estarem d'acord que hi ha grups de població que ens obliguen a repensar les nostres polítiques perquè l'escenari s'ha

modificat i hem après algunes lliçons. La gent gran i els joves mereixen una adequació dels paràmetres habituals amb els quals se'ls ha tractat. Els propers anys desitjo que hi hagi canvis substancials en aquests àmbits perquè voldrà dir que hem sabut aprendre de tot el que hem viscut.

Una societat madura ha de ser capaç de refer-se després de trasbalsos, de repensar les fites a les quals vol arribar i fer-ho de la mà de tots els seus conciutadans i conciutadanes. La sostenibilitat és l'eix central que ha de presidir les accions legislatives dels propers anys perquè serà l'única manera de garantir el futur de les noves generacions. I això no ha d'anar renyit amb un desenvolupa-

ment econòmic rigorós que ens faci créixer com a país conscient de la seva realitat immediata.

Les nostres institucions ens han permès transitar per aquest període, treballar entre tots per enfortir la seva dignitat i el seu lligam amb nosaltres, perquè el país esdevindrà allò que entre tots vulguem, i no oblidem les sàvies paraules finals del preàmbul del text: «Amb el desig que el lema 'Virtus unita fortior', que ha presidit el camí pacífic d'Andorra a través de més de set-cents anys d'història, segueixi essent una divisa plenament vigent i orienti sempre les accions dels andorrans». ◀

Feliç dia de la Constitució.

NAVASFOR

MOVIMENTS DE TERRES • ÀRIDS I FORMIGONS

Tel. **865 444**

navasfor@navasfor.com

**C/ Mossèn Lluís Pujol - Nau Navas, s/n,
Santa Coloma, Andorra**

Feliç dia de la **Constitució**

Programació

Diumenge, 13 de març

Jornada de portes obertes virtual de 360°

Des de la pàgina web del Consell General es pot accedir a una visita virtual i a una experiència immersiva i didàctica.

19.00 - 22 hores

Il·luminació de la façana de la Casa de la Vall amb els colors de la bandera d'Andorra

Dilluns, 14 de març

10 hores

Inici de la jornada de portes obertes a la nova seu del Consell General i visites guiades a la Casa de la Vall

El nou edifici és d'entrada lliure, la Casa de la Vall disposa de visites guiades gratuïtes.

11.30 - 13.30 hores

Sardanes a la plaça del Consell General amb la Cobla d'Osona

12.00 hores

Actuació de l'ONCA, al Centre de Congressos d'Andorra la Vella

Sota el títol Passat, present i futur: passió per la tradició, es podrà escoltar l'estrena de les Variacions d'Albert Gumí sobre la Marxa del Consell d'Enric Marfany i Bons (1871-1942), així com l'estrena de la Suite andorrana per a piano i orquestra de corda del pianista i compositor andorrà Enric Bartumeu (1992).

El programa musical ha estat ideat pel director artístic de la Fundació ONCA, Albert Gumí, que amb un total d'11 peces, es podrà escoltar repertori andorrà en format clàssic. L'activitat està organitzada pel Govern d'Andorra i la Fundació Crèdit Andorrà.

Les entrades estan a la venda a www.onca.ad.

14 hores

Fi dels actes i de la jornada de portes obertes

19.00 - 22 hores

Il·luminació de la façana de la Casa de la Vall amb els colors de la bandera d'Andorra

#OrgulldePaís

Des de Ciutadans Compromesos us desitgem un felix dia de la Constitució a totes i a tots. Avui, commemorem el 29è aniversari de la promulgació de la Constitució Andorrana, un motiu d'orgull i pertinença a un país. Junts ens fem més grans, junts creem el futur d'Andorra.

**CIUTADANS
COMPROMESOS**

La Constitució, un cop aprovada en referèndum, va ser ratificada pels dos coprínceps d'Andorra, el president de la República francesa i el bisbe de la Seu d'Urgell, que l'any 1993 estaven en mans de François Mitterrand i Joan Martí Alanís, respectivament, així com pel síndic general, Jordi Farràs Forné. Però abans del referèndum i de la signatura hi va haver moltes negociacions per redactar la Carta Magna, primer al Consell General i després amb els representats dels dos coprínceps.

El procés es va iniciar a partir de la recomanació feta pel Consell d'Europa, que va demanar una enquesta sobre la situació dels drets humans a Andorra, confiada a tres diputats. Paral·lelament, però, van enviar una carta als coprínceps instant-los a una reforma institucional perquè el Principat fos un Estat de Dret i perquè efectuessin el traspass de competències necessàries. Andorra necessitava una Constitució per poder accedir a formar

Com es va gestar la Constitució

part del Consell d'Europa, però el copríncep episcopal no acabava de moure fitxa, mentre el copríncep francès es mostrava favorable.

Un peu a l'accelerador

Hi va haver reunions confidencials d'alt nivell a París, però després de la resolució del Consell d'Europa demanant la reforma institucional

i el discurs de política general del cap de Govern on es va reclamar la Constitució, el procés es va accelerar. Final-

ment es va redactar un text i el subsíndic va enviar una carta als coprínceps informant de l'acord i demanant l'obertura de negociacions a través dels seus serveis i un calendari de treball. La resposta del copríncep francès va arribar primer, acceptant la negociació. El copríncep episcopal va trigar tres mesos en donar el seu vist i plau a la negociació, que van ser molt detallades. La llista dels objectius generals de la Constitució aprovada pel Consell General demanava que: Andorra seria un estat democràtic; la sobirania emanaria del poble; hi hauria divisió de poders; la justícia seria independent; els coprínceps serien els caps d'Estat de manera conjunta, i es mantindria la divisió en parròquies.

La comissió tripartita es reuní diverses vegades i van establir la negociació de cada títol de manera individual, deixant els més conflictius per al final. Afortunadament hi va haver acord. I la resta ja és història. <

14
MARÇ
constitució andorrana

DEMÒCRATES us desitja un
BON DIA de la CONSTITUCIÓ

#CONSTITUCIÓ2022

Funcionalitat del Consell General

Segons el que estableix l'article 50 de la Constitució, el Consell General exerceix la potestat legislativa, aprova els pressupostos de l'Estat i impulsa i controla l'acció política del Govern. A més, el Consell General elegeix el cap de Govern a l'inici de cada legislatura.

El Consell General està constituït per 28 consellers generals, elegits cada quatre anys en un procés electoral. Dels 28, 14 consellers són elegits en la circumscripció nacional i 14 en representació dels set parròquies que conformen el Principat: Andorra la Vella, Sant Julià de Loira, Escaldes-Engordany, la Massana, Ordino, Encamp i Canillo.

La presidència l'ocupa el síndic general i el subsíndic general. Els altres òrgans rectorors són la Sindicatura, la Junta de Presidents, els grups parlamentaris, la Comissió Permanent i les comissions legislatives permanents.

Pel que fa a les sessions, aquestes poden ser ordinàries i tradicionals. De les segones n'hi ha dues, la del 14 de març, dia de la Constitució, i la del 21 de desembre, durant les quals els consellers generals llueixen els vestits tradicionals, amb capa i bicornien el cas dels síndics, i l'abric i tricorni en el cas del consellers generals.

Una institució històrica

Com a institució, el Consell

MARICEL BLANCH

General ha mantingut la seva continuïtat a Andorra des que fou creat al 1419, a petició dels mateixos andorrans. El seu paper ha estat clau en la vida andorrana i per al manteniment de la independència del país, encara que com és evident les seves funcions han evolucionat al llarg d'aquests quasi sis segles fins a arribar al 1993 amb l'aprovació en referèndum de la Constitució.

Les dones al Consell General

Gràcies al reconeixement al 1973 del dret de les dones a ser elegides, es va poder posar fi a la discriminació de la dona quant als seus drets polítics. No obstant, no va ser fins al 1984 que hi va haver una consellera general a la sala de sessions de la Casa de la Vall. I des de llavors, les dones han anat guanyant presència política. A la legislatura cons-

tituent, al 1993, hi van participar quatre conselleres generals, i una d'elles va ser nomenada ministra. A la legislatura 2011-2015, i per primer cop, el Consell General va assolir la mateixa proporció de conselleres i de consellers generals. En les eleccions del passat 2019 es va aconseguir una altra fita: l'elecció de la primera síndica general en la llarga història de la institució. <

29è Aniversari

DIA DE LA CONSTITUCIÓ

14 de març

El Grup CCA us desitja un feliç dia de la Constitució.

L'himne nacional d'Andorra

Va ser a partir de l'any 1921 que Andorra té himne nacional de manera oficial, quan el llavors bisbe de la Seu i copríncep d'Andorra va escriure *El Gran Carlemany*, al

qual va posar música Enric Marfany Bons, un músic de Sant Julià de Loira format a l'Escolania de Montserrat i que també és autor de la *Marxa del Consell*.

L'himne va ser interpretat per primera vegada aquell mateix any, durant la celebració de la festivitat de la patrona del Principat, la verge de Meritxell.

De què parla l'himne?

La lletra de l'himne fa referència a moments històrics que han succeït al Principat, com ara que va formar part d'Espanya i França en algunes etapes; que la forma de govern del país (copríncipat parlamentari) és únic al món; i que va ser el primer territori de la reconquesta cristiana de la zona duta a terme per Carlemany.

Hem de recordar que Carlemany està considerat no només el fundador de les dinasties francesa i alemanya sinó també el «pare d'Europa». El seu imperi unificà per rimer cop la major part d'Europa occidental des de la caiguda de l'Imperi romà.

Per tant, a l'himne es fa menció d'elements que configuren el significat i la identitat del territori: la seva tradició religiosa (el 90% dels andorrans són cristians), la seva neutralitat com a país

i la seva independència. No en va, el propi nom de l'himne és un homenatge al que consideren el seu pare polític: Carlemany. <

El Gran Carlemany

El gran Carlemany, mon pare,
dels alarbs ens deslliurà,
i del cel vida em donà,
de Meritxell la gran Mare.
Princesa nasquí i pubilla
entre dos nacions, neutral;
sols resto l'única filla,
de l'imperi Carlemany.
Creient i lliure onze se-
gles,
creient i lliure vull ser
siguin els furs mos tu-
tors
i mos Prínceps defen-
sors,
i mos Prínceps defen-
sors!

A yellow background advertisement for PAVAND. The word 'PAVAND' is repeated in a stylized, bold font across the top and middle. A large, black, stylized logo of a mountain peak or a stylized 'A' is prominent in the center. At the bottom right, contact information is provided in a clean, sans-serif font.

Passatge Antònia Font Caminal, 1
Edifici Prat de les Oques, esc. C, despatx núm. 602-b -
AD700 Escaldes-Engordany
Tel.: 877 335 - Fax: 877 336
e-mail: pavand@pavand.ad

Feliç dia de la Constitució

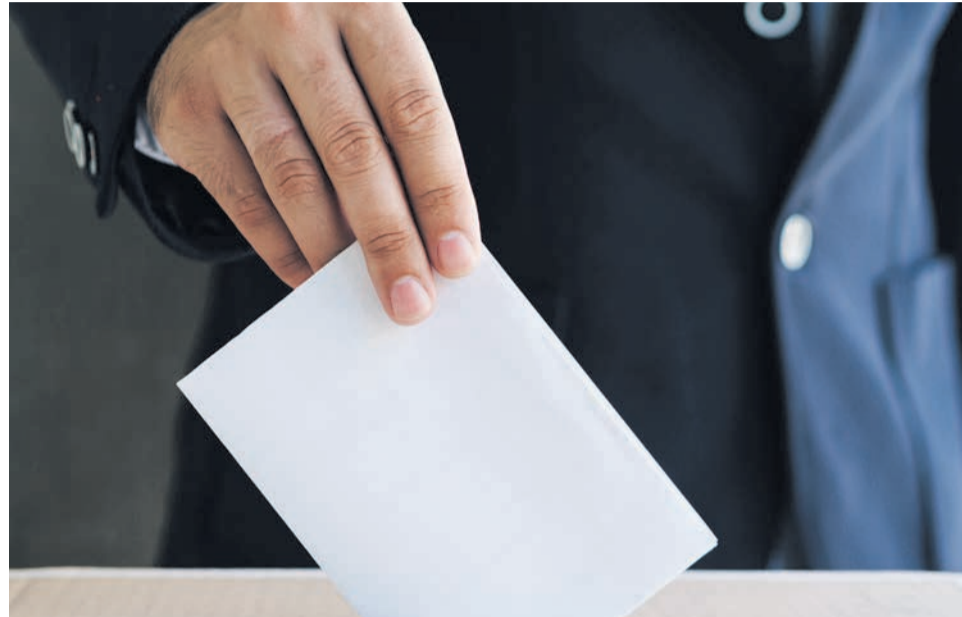

**Ctra. De la Rabassa, Ed. Terres de Cibos Bloc B Àtic 2ª Porta
AD600 Sant Julià de Lòria
Mail: Bmserveis.and@gmail.com
Telèfons de contacte: +376 360 867 - +376 672 686**

El referèndum de la Constitució

El referèndum constitucional d'Andorra es va celebrar el 14 de març del 1993. El 74,2% dels votants van donar suport a la nova Carta Magna, que va entrar en vigor el 28 d'abril d'aquell mateix any. L'aprovació del text convertia el Principat en un Estat de dret i deixava enrere aspectes propis d'un sistema feudal. Val la pena recordar que el procés constitucional va començar quatre anys abans, al 1990, seguint les indicacions del Consell d'Europa que va aconsellar als andorrans que es dotessin d'una Constitució, però les negociacions van ser molt complicades i van haver de passar tres anys fins a la seva validació.

Tot i les reticències de molts andorrans, el per-

centatge de vots favorables a la Constitució no va baixar del 56% en cap de les set parròquies. En les localitats més habitades les principals reticències so-

bre la seva aprovació tenien a veure amb el sistema electora. El suport més gran es va registrar a la parròquia d'Escaldes-Engordany, amb un 80%, seguida

d'Encamp, amb un 76,7%, Andorra la Vella, amb un 74,1% i la Massana amb un 66%. A Ordino i Canillo, que són les parròquies menys poblades, els vots a

favor dels referèndum van ser del 56 i el 60%, respectivament.

L'aprovació del referèndum constitucional va comportar molts canvis pels andorrans: la creació de partits polítics i sindicats, el pagament d'impostos i la separació dels poders legislatiu, l'executiu i el judicial, entre molts altres.

La justícia també va modificar molt seva estructura. Fins l'aprovació de la Carta Magna, els jutges depenien dels coprínceps, però a partir de 1993 es va crear una organització judicial única i independent sota la potestat del Consell Superior de Justícia. A més, es va crear el Tribunal Constitucional, amb quatre membres, dos designats pel Parlament i dos més pels coprínceps. <

El Passadís
Cafeteria
Restaurant

Av. Fiter i Rosell 4
(Edifici Centre de Negocis)
Av. Fiter i Rosell 4 -
Tel.: (+376) 865 567

Passat i present de la Casa de la Vall

Originàriament, la Casa de la Vall es va construir com a casa senyorial a finals del segle XVI. Pertanyia a la família Busquets, constava de dues plantes i es va edificar sobre una roca amb vistes al riu Valira. L'any 1702 el Consell General li va comprar als propietaris per convertir-la en la seu del parlament andorrà i va tenir aquesta funció fins el 2011, quan es va traslladar a la seu actual, un edifici que complia amb els requisits actuals. Abans però va ser reformada l'any 1962 amb la intenció de millorar

el seu estat de conservació.

Però no avancem encara tant. Quan es va adquirir, a la Casa de la Vall es reunien els representants de les parròquies i alguns, es quedaven a dormir, atesa la perillositat que en aquells temps hi havia als camins que comunicaven Andorra la Vella amb les altres parròquies. També servia com a seu judicial, ubicada a la planta baixa, i que encara es pot visitar i veure on es situaven els jutges, l'advocat defensor i el fiscal, el reu, els periodistes i el públic assistent.

L'interior de la Casa de la Vall

Actualment, la Casa de la Vall es pot visitar, fet que ajuda i molt a imaginar-se com era el funcionament quotidià del parlament andorrà. La casa està dividida en planta baixa i dues plantes en alçada. Com hem dit abans, a la planta baixa es troba l'antiga seu judicial, el tribunal penal tot fet de fusta. A la primera planta es troba la Sala dels Passos Perduts, que rep el nom perquè era l'estança on els consellers esperaven abans d'accedir a la seu del Consell General. A una banda de l'habitació hi ha uns bancs pels assistents i l'armari de set claus que guarden importants documents de la història del Principat i que només es pot obrir amb les set claus a la vegada, així com un petit altar per quan assistia el bisbe de la Seu. En aquesta mateixa planta es troba una cuina on els consellers primerencs acostumaven a sopar després de les sessions i abans de pujar a dormir a la segona planta que en

TONY LARA

l'actualitat és una sala d'usos diversos. Sortint de la casa, al capdavant hi ha una plaça de grans dimensions que permet veure un colomar i les façanes de l'edifici; en la

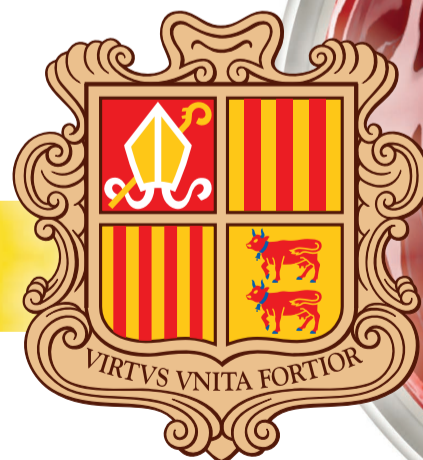
principal es poden observar l'escut d'armes de la família Busquets així com l'escut del Principat, amb el lema: "Virtus, Unita, Fortior" (la virtut, unida, és més forta). <

solber SLU

IMPRESSIÓ & COMUNICACIÓ

Us desitja,

un bon dia de la
Constitució

C. Roureda de Sansa 35-43, AD500 Andorra la Vella (Principat d'Andorra)
Telèfon (376) 811 144 | (376) 631 563 | solber@impremtasolber.com | www.impremtasolber.com

Andorra i la Unió Europea

EFE/ARCHIVO

Des que Andorra va aprovar la Constitució al 1993, el Principat s'ha anat incorporant a molts organismes internacionals, entre els quals tenen primordial importància els acords bilaterals que ha anat establint amb la Unió Europea (UE) al llarg dels anys. Ara per ara continuen les negociacions per establir l'Acord d'associació amb la UE que donarà estabilitat i que en la pràctica permetrà un accés progressiu i estructurat al mercat interior de la UE mentre es mantenen les especificitats del país. Està prevista que durant aquest any tinguin lloc un mínim de cinc rondes (març, maig, juliol, octubre i novembre), a més de les reunions tècniques.

En aquest article recordem els convenis vigents i la situació actual de l'acord d'associació.

- **1990 - Acord comercial amb la Comunitat Econòmica Europea:** inclou una unió duanera

per als productes industrials amb l'exclusió dels productes agrícoles, tot i que els productes agrícoles originaris d'Andorra es beneficien d'una exempció dels drets a la importació a la Unió Europea; no així els productes originaris de la UE importats a Andorra. L'acord també incorpora un règim recíproc de franquícies comercials, que permet als viatgers adquirir béns per a ús personal per un valor de fins a tres vegades superior al règim de la UE per als estats tercers.

- **1990 - Protocol veterinari:** mitjançant aquest acord Andorra va adoptar la normativa comunitària en matèria veterinària adaptada a les particularitats del país. Això vol dir que el territori del Principat es va integrar en l'espai geogràfic veterinari de la Unió Europea i per tant poden

intercanviar lliurement animals vius i productes d'origen animal.

- **2004 - Acord de cooperació:** amb caràcter de conveni mac, estableix unes bases sòlides per ampliar les relacions en àmbits com el medi ambient, l'educació, la cultura, la joventut, la comunicació, els transport i la política regional, entre altres.
- **2004 - Acord en matèria de fiscalitat dels rendiments d'estalvi:** estableix una retenció en origen sobre els interessos pagats a Andorra als beneficiaris efectius nacionals dels estats membres de la Unió Europea, així com un intercanvi d'informació amb un procediment de sol·licitud prèvia.
- **2011 - Acord monetari:** Andorra pot utilitzar l'euro com a moneda ofi-

cial i encunyar una certa quantitat d'euros andorrans a partir del 2014. A més, Andorra es compromet a reprendre el cabal de la UE relatiu a la prevenció de blanqueig de capitals, la prevenció del frau i de la falsificació, normes sobre els bitllets i les monedes d'euro, legislació en matèria bancària i financera i legislació sobre recopilació d'informació estadística.

- **2016 - Acord relatiu a l'intercanvi d'informació sobre comptes financers per millorar el compliment fiscal internacional:** aquest acord té en compte els avenços fets en el si de la Unió Europea i de l'OCDE en relació amb l'assistència administrativa mútua en matèria fiscal i esdevé un acord per implementar l'estàndard global de l'OCDE en matèria d'intercanvi automàtic d'informació.

- **Acord d'associació entre la Unió Europea i Andorra, Mònaco i Sant Marino**

Aquest acord porta molts anys en fase de negociació. Per a Andorra, l'objectiu principal és aconseguir diversificar l'economia i permetre la seva participació progressiva al mercat interior tenint en compte les seves particularitats. Hauria de ser un acord estable que aportés seguretat jurídica sense necessitat d'una adhesió.

L'acord consta de tres parts: 1) l'acord marc que estableix de manera simultània per a Andorra, Mònaco, Sant Marino les normes comunes de gestió de l'acord, en particular les referides al marc institucional i a les quatre llibertats de circulació (mercaderies, persones, serveis i capitals). Les altres dues parts són el Protocol de cada país i els seus annexes.

Acord no subscrit

- **Acord de Schengen:** Andorra està al marge d'aquest acord i manté controls duaners amb la Unió Europea. Tanmateix, a la pràctica Andorra forma part *de facto* de l'espai. Això sí, els visitants d'Andorra que necessitin un visat per entrar a l'espai Schengen han de tenir un visat Schengen d'entrada múltiple, ja que per sortir d'Andorra han d'entrar en l'espai una segona vegada. ◀

/ 14/03/22

rental

Feliç dia de la Constitució

#SomJocor

LAMPISTERIA

SPA
WELLNESS

CALEFACCIÓ

ENERGIES
RENOVABLES

BANYS

CLIMATITZACIÓ

COL-LECTIVITATS

/ **Jocor**

Evolució del paper dels comuns a la història andorrana

Els comuns tenen les seves arrels en les assemblees medievals dels caps de casa, al segle XIII, quan es van crear per organitzar-se davant dels poders dels senyors feudals i establir mecanismes de representació. Als seus inicis es reunien als porxos de les esglésies o als cementiris.

Allarg del segle xv, aquestes assemblees van evolucionar fins a constituir òrgans de govern més reduïts amb representants electes, antecedents dels cònsols i consellers que es coneixen un segle després.

Abans de la Constitució

del 1993, el comuns decidien sobre aspectes bàsics de la vida econòmica i social de les seves comunitats, com ara el control dels recursos naturals, la gestió dels espais de pastura i conreu, la imposició de taxes i tributs, l'aprovació de les concessions per a l'explotació de mines de ferro i fargues, el manteniment dels ponts i els camins, la legislació a través de les ordinacions i el nomenament dels càrrecs i oficis de l'administració comunal.

Pel que fa a la Constitució, al títol VIè s'expliquen les funcions i competències

dels comuns: són corporacions públiques amb personalitat jurídica i potestat normativa local, sotmesa a llei en forma d'ordinacions, reglaments i decrets, i funcionen sota el principi d'autogovern. Aquets els permet una autonomia administrativa i financera en competències com el cens de la població, el comerç, la indústria i les activitats professionals, la delimitació del territori comunal, els béns propis i de domini públic comunal, els recursos naturals, el cadastre, l'urbanisme, la cultura, els esports i les activitats socials, entre d'altres. <

URCOSA

Urcosa us desitja un
BON DIA DE LA CONSTITUCIÓ

 el Periòdic

Feliç Dia de la
CONSTITUCIÓ

alsa

Us desitja un bon
dia de la Constitució

Andorra a Barcelona

anada i tornada per només

33,75
€

Descomptes per a grups

   [alsa.es](https://www.alsa.es)